

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (20 - 24 Kasım)

Türkiye

- Merkezi yönetim borç stoku Ekim itibarıyla 6 trilyon 276.8 milyar TL oldu. Borç stokunun 2,219.6 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi; 4,057.2 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.
- Tüketici güven endeksi Ekim ayında 74.6 iken Kasım ayında %1.1 artarak 75.5 oldu.
- Reel kesim güven endeksi Kasım'da bir önceki aya göre 3.1 puan azalarak 100.2 oldu ve 10 ayın en düşük seviyesi olarak kaydedildi.
- İmalat sanayi kapasite kullanım oranı Kasım ayında bir önceki aya göre 0.6 puan artarak %78 seviyesinde gerçekleşti.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Kasım ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını beklentilerin üzerinde 500 baz puan artırarak %40'a yükseltti.
- TCMB ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlere yönelik reeskont kredilerinde toplam faiz maliyetine üst sınır getirildiğini açıkladı. Buna göre; ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerinde iskonto oranı azami %25.93'te sabit tutuldu.
- TCMB, mevduat ve katılım fonlarının vadeleri ve türlerinde değişikliğe gitti.
- Resmî Gazete'de yayımlanan karara göre, ithalatta gözetim ve korunma önlemleri uygulamaları kapsamında hesaplanan katma değer vergisi (KDV) indirim hakkının kaldırılması kararlaştırıldı.

ABD

- Dayanıklı mal siparişleri Ekim ayında bir önceki aya göre %3.1 düşüş beklentilerinin altında %5.4 geriledi.
- 31-Ekim-1 Kasım tarihlerinde gerçekleştirilen Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) toplantısının tutanaklarına göre Fed yetkilileri, faiz oranlarını artırma konusunda temkinli bir yaklaşım sergileyebileceklerini ve ancak gelen bilgilerin enflasyonu düşürme konusunda yeterli ilerleme kaydedilmediğini göstermesi durumunda faiz oranlarını yükseltmeleri gerektiği konusunda mutabık kaldılar.

Avrupa

- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, ECB'nin rekor düzeyde faiz artırımının ardından enflasyonun nasıl seyredeceğini değerlendirmek için zamanı olduğunu; ancak zaferin henüz kazanılmadığını ve kısa vadeli veri akışına dayalı iddiaların erken olduğunu söyledi.
- ECB'nin 25-26 Ekim'de gerçekleştirdiği para politikası toplantısının tutanaklarına göre; üyeler ekonomik büyüme konusunda daha endişeli ve faizlerin "daha uzun süre yüksek" seviyede kalması yönünde açık görüş belirttiler.
- Almanya ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0.1 küçüldü. Ülke ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde ise %0.1 büyümüştü.
- Almanya'da iş dünyası güvenini gösteren IFO endeksleri Kasım'da bir önceki aya göre sınırlı bir iyileşme gösterdi. Mevcut durum endeksi 89.2'den Kasım'da 89.4'e, beklentiler endeksi 84.7'den 85.2'ye, güven endeksi ise 86.9'dan 87.3'e yükseldi.

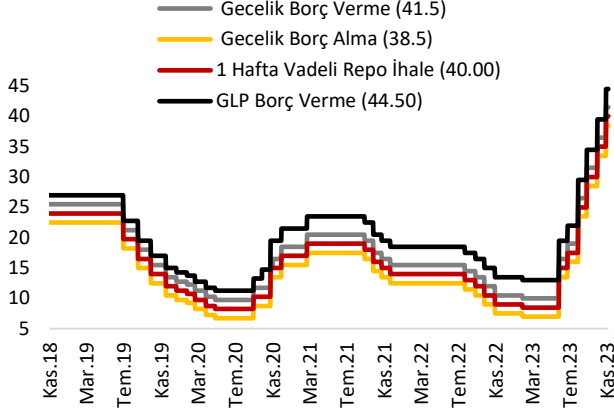
Asya

- Malezya'da enflasyon, gıda fiyatlarında yaşanan gerilemeyle birlikte son iki yılın en düşük seviyesine geldi ve Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre %1.8 arttı.

Ayrıntılar...

Yurt içi

TCMB politika faiz oranını %40'a çıkardı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Kasım ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını beklentilerin üzerinde 500 baz puan artırarak %40'a yükseltti.

Karar metninde;

Dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığının değerlendirildiği, bu çerçevede, parasal sıkılaştırma hızının yavaşlatılacağı ve sıkılaştırma adımlarının kısa bir zaman diliminde tamamlanacağı belirtildi.

Fiyat istikrarının kalıcı tesisi için gerekli parasal

sıklığın ise gerektiği müddetçe sürdürüleceğinin değerlendirildiği ifade edildi.

Mevcut mikro- ve makroihtiyati çerçevenin, piyasa mekanizmalarının işlevselliğini artıracak ve makro finansal istikrarı güçlendirecek şekilde sadeleştirildiği belirtildi. Kredi faizlerinin hedeflenen finansal sıkılık düzeyiyle uyumlu olduğu değerlendirilirken, Türk lirası mevduat payının artırılmasına yönelik düzenlemelerin ve parasal sıkılaştırmanın, aktarım mekanizmasını güçlendirmeye ve bankacılık sisteminin fonlama kompozisyonunu iyileştirmeye devam edeceğinin öngörüldüğü ifade edildi.

Faiz kararlarının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek miktarsal sıkılaştırma kararlarının alınmaya devam edileceğine de yer verildi.

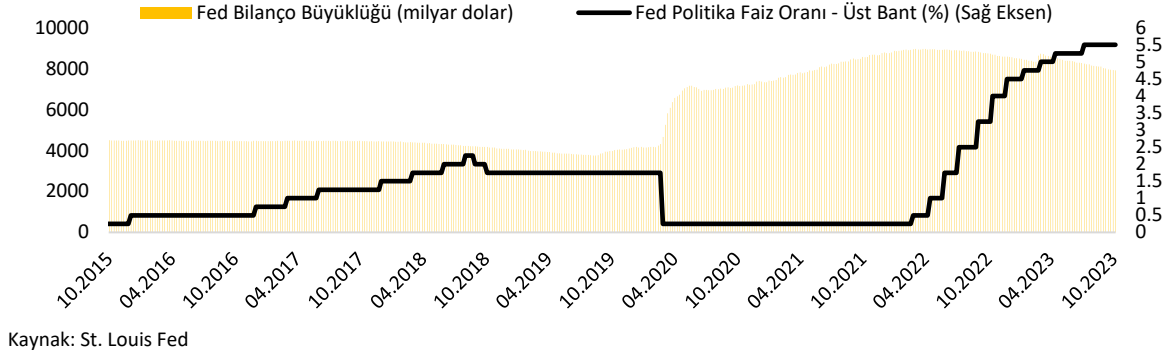
Merkezî Yönetim Borç Stoku 2023 yılı Ekim ayı itibariyle 6 trilyon 276.8 milyar TL oldu.

Enstrüman Yapısına Göre Merkezî Yönetim Borç Stoku (milyar TL)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Ekim
Toplam	532.9	586.2	612.5	678.2	760.0	876.5	1,067.1	1,329.1	1,812.1	2,747.8	4,033.2	6,276.8
İç Borç Stoku	386.5	403.0	414.6	440.1	468.6	535.5	586.1	755.1	1,060.4	1,321.2	1,905.3	2,966.8
Hazine Bonosu	3.7	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	5.5	15.5	0	9.9	18.9	3.0
Devlet Tahvili	382.9	403.0	414.6	440.1	467.6	534.5	580.6	739.6	1,060.4	1,311.3	1,886.4	2,963.8
Dış Borç Stoku (TL)	146.4	183.2	197.9	238.1	291.3	341.0	481.0	573.8	751.8	1,426.6	2,127.9	3,310.1
Dış Borç Stoku (Milyon \$)	82.2	85.2	84.6	81.5	82.8	90.2	91.2	96.4	102.3	109.7	113.6	117.2
Uluslararası Tahvil (TL)	91.7	119.0	135.2	167.3	211.4	252.3	364.9	451.2	593	1,087.3	1,644.9	2,580.9
Uluslararası Tahvil (Milyon \$)	51.5	55.3	57.8	57.3	60.1	66.8	69.2	75.8	80.6	83.6	87.8	91.3
Kredi	54.6	64.2	62.7	70.8	79.9	88.7	116.1	122.6	158.8	339.3	483.0	729.2
Kredi (Milyon \$)	30.7	29.9	26.8	24.2	22.7	23.5	22.0	20.6	21.1	26.1	25.8	25.8

Borç stokunun 2,219.6 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 4,057.2 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.

Yurt dışı

FED toplantı tutanakları yayımlandı.

ABD Merkez Bankası (FED) 31 Ekim-1 Kasım tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini beklentilere paralel şekilde %5.25-%5.50 seviyesinde sabit tutmuştu.

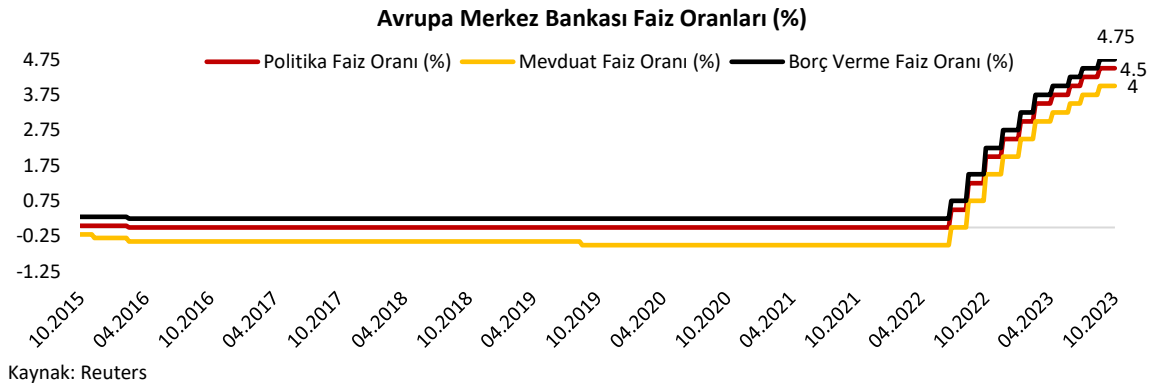
FED üyeleri son faiz toplantısında gelecek faiz kararlarına ilişkin "dikkatli bir şekilde ilerleme" stratejisi etrafında görüş birliğine vardı.

31 Ekim-1 Kasım'da gerçekleştirilen FED toplantısının tutanaklarında "Tüm katılımcılar Komite'nin dikkatli bir şekilde ilerleyecek konumda olduğu ve her toplantıda gelecek verilerin bütününe bağlı olarak politika kararları vereceği konusunda hemfikir" denildi.

Tutanaklara göre Komite, daha yüksek faizlerin hanehalkı ve işletmeleri kısıtlamaya başladığını vurguladı. Tutanaklarda "Katılımcılar uzun vadeli getirilerin dalgalı olabildiğini ve bu yükselişin arkasındaki faktörlerin belirsiz olduğunu vurguladı. Öte yandan katılımcılar, aynı zamanda piyasa gelişmelerini yakından takip etmenin önemini de hatırlattı." denildi.

Tutanaklarda "Fed üyeleri enflasyonun, içinde bulunduğumuz yılda gerilediğini not ederken; hala hedefin kabul edilemez şekilde üstünde olduğunu belirtti" denildi. Tutanaklara göre Fed üyelerinin %2 hedefine dönüşe ikna olmak için daha fazla kanıtı ihtiyaç duyduğu dile getirildi.

Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin toplantı tutanakları yayımlandı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin 25-26 Ekim'de gerçekleştirdiği ve faiz oranlarını sabit bıraktığı para politikası toplantısının tutanakları yayımlandı.

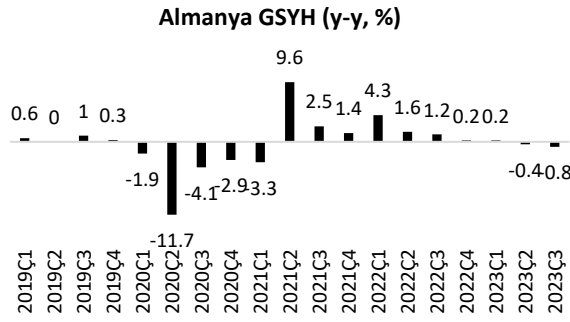
ECB Başkanı Christine Lagarde son konuşmasında enflasyona karşı bir zafer ilan etmediklerini, enflasyonla mücadelelerinin henüz bitmediğini söyledi.

Tutanaklara göre üyeler, daha fazla faiz artırımının değerlendirilmeye devam edilmesi gerektiğini düşünüyor.

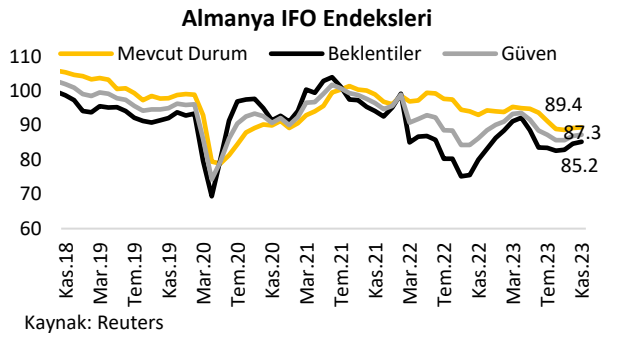
Tutanaklarda, üyelerin enflasyonu zamanında hedefe geri döndürmek için gerekli olduğu sürece, gelecekteki kararları yoluyla politika faizlerini yeterince kısıtlayıcı düzeylerde belirleme kararlılığını vurgulamaya devam etmesi gerektiği konusunda anlaşığı belirtildi.

Üyelerin ekonomik büyüme konusunda daha endişeli olduğunun ortaya konulduğu tutanaklarda faizlerin "daha uzun süre yüksek" seviyede kalma yönünde açık görüş belirttiği aktarıldı. Ayrıca, bankanın ekonomiye yönelik daha temkinli yaklaşımının altı çizilerek, daha fazla faiz artırımına kapıyı tamamen kapatmak için henüz çok erken olduğuna işaret edildi.

Almanya ekonomisi 3.çeyrekte çeyreklik bazda %0.1 küçüldü.

Kaynak: Reuters

Kaynak: Reuters

Almanya ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0.1 küçüldü. Ülke ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde ise %0.1 büyümüştü.

Üçüncü çeyrekte hanehalkı nihai tüketim harcamaları büyümeye düşüş yönlü katkıda bulunurken, makine ve teçhizatındaki brüt sabit sermaye yatırımları büyümeyi olumlu etkiledi.

Ülke ekonomisi yıllık bazda ise %0.8 küçüldü.

Almanya'da iş dünyası güvenini gösteren IFO endeksleri Kasım'da bir önceki aya göre sınırlı bir iyileşme gösterdi. Mevcut durum endeksi 89.2'den Kasım'da 89.4'e, beklentiler endeksi 84.7'den 85.2'ye, güven endeksi ise 86.9'dan 87.3'e yükseldi.

Ekonomi Araştırma Enstitüsü (IFO), Eylül'de yayımladığı raporda Almanya ekonomisi için 2023 yılı büyüme beklentisini %0.4 küçülme, 2024 yılı için ise %1.4 büyüme olarak açıklamıştı.

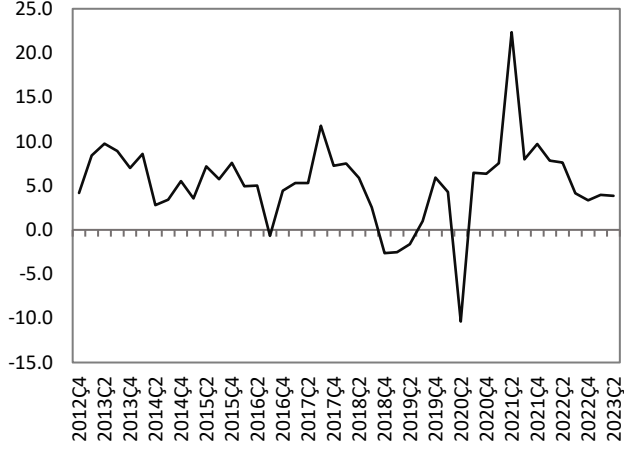
Haftalık Veri Takvimi (27 Kasım – 1 Aralık 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
27.11.2023	ABD	İnşaat İzinleri (Ekim, a-a)	-%4.5	--	
		Yeni Konut Satışları (Ekim, a-a)	%12.3	--	
		Dallas Fed İmalat Endeksi (Kasım)	-19.2	--	
28.11.2023	ABD	CaseShiller Konut Fiyat Endeksi (Eylül, a-a)	%0.4	--	
		Conference Board Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	102.6	101	
		Richmond Fed İmalat Endeksi (Kasım)	3	--	
	Almanya	Tüketici Güven Endeksi (Aralık)	-28.1	-27	
	Fransa	Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	84	85	
29.11.2023	Türkiye	Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	-5 milyar \$	--	
		Ekonomik Güven Endeksi (Kasım)	96.5	--	
		ABD	GSYH (3.çeyrek, revizyon, ç-ç)	%2.1	%5
30.11.2023	Euro Bölgesi	Öncül Mal Ticaret Dengesi (Ekim)	-85.8 milyar \$	--	
		FED Bej Kitap	--	--	
		Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	-17.9	-16.9	
		Almanya	TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	%3.8	%3.5
		İtalya	Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	101.6	102
		Türkiye	GSYH (3.çeyrek, y-y)	%3.8	--
		TCMB PPK Toplantı Özeti	--	--	
		ABD	Çekirdek Kişisel Tüketim Harcamaları Endeksi (Ekim, y-y)	%3.7	%3.5
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	209 bin kişi	218 bin kişi	
		Kişisel Gelirler (Ekim, a-a)	%0.3	%0.2	
Kişisel Harcamalar (Ekim, a-a)	%0.7	%0.2			
Chicago PMI (Kasım)	44	45			
Bekleyen Konut Satışları (Ekim, y-y)	-%11	--			
Euro Bölgesi	TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	%2.9	%2.8	
		Çekirdek TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	%4.2	%3.9	
		İşsizlik Oranı (Ekim)	%6.5	%6.5	
Almanya	Perakende Satışlar (Ekim, y-y)	Perakende Satışlar (Ekim, y-y)	-%4.3	-%1.9	
		İşsizlik Oranı (Kasım)	%5.8	%5.8	
Fransa	TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	%4	--	
		GSYH (3.çeyrek, ç-ç)	%0.6	%0.1	
İtalya	İşsizlik Oranı (Ekim)	İşsizlik Oranı (Ekim)	%7.4	%7.5	
		TÜFE (Kasım, öncül, y-y)	%1.7	--	
Japonya	Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, öncül, y-y)	Sanayi Üretim Endeksi (Ekim, öncül, y-y)	-%4.4	--	
		Perakende Satışlar (Ekim, y-y)	%5.8	%5.9	
		Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	35.7	--	
		Konut Başlangıçları (Ekim, y-y)	-%6.8	-%6.8	
1.12.2023	Türkiye	İmalat PMI (Kasım)	48.4	--	
		ABD	İmalat PMI (Kasım)	50	--
		ISM İmalat PMI (Kasım)	46.7	47.6	
		FED Başkanı Powell'ın Konuşması	--	--	
		Euro Bölgesi	İmalat PMI (Kasım)	43.1	43.8
		Almanya	İmalat PMI (Kasım)	40.8	42.3
		Fransa	İmalat PMI (Kasım)	42.8	42.6
		İtalya	İmalat PMI (Kasım)	44.9	45.5
		GSYH (3.çeyrek, y-y)	%0.3	%0	
		İngiltere	İmalat PMI (Kasım)	44.8	46.6
		Japonya	İşsizlik Oranı (Ekim)	%2.6	%2.6
		İmalat PMI (Kasım)	48.7	48.1	

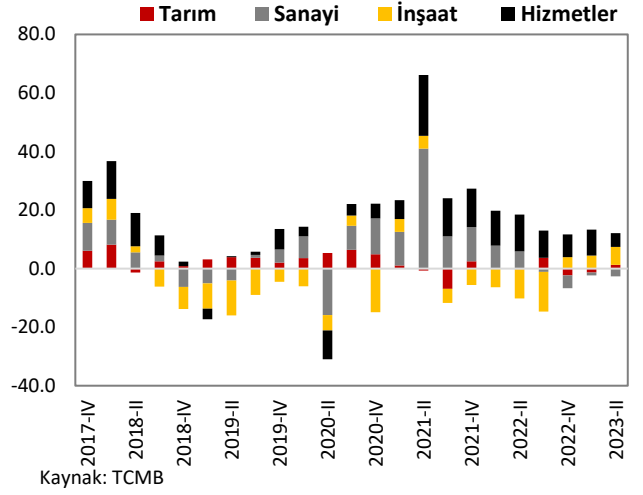
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

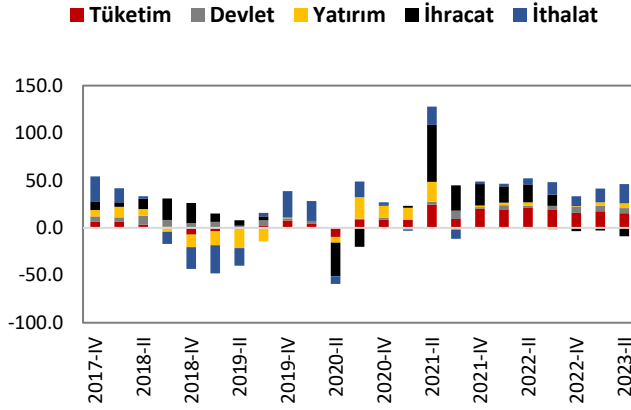
Reel GSYH (y-y, %)

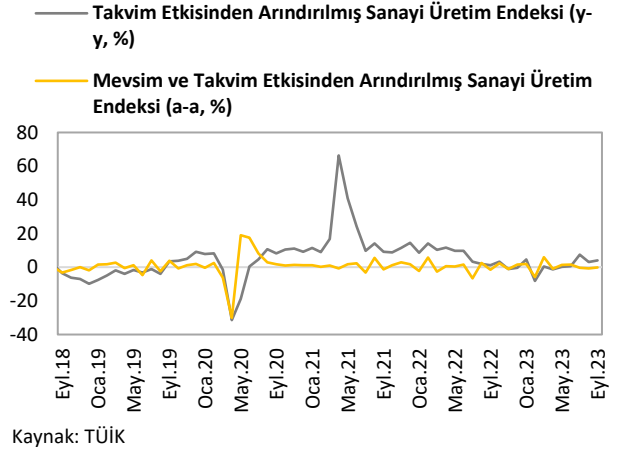
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

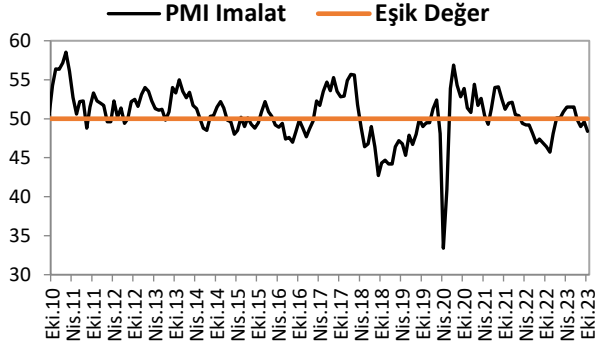
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

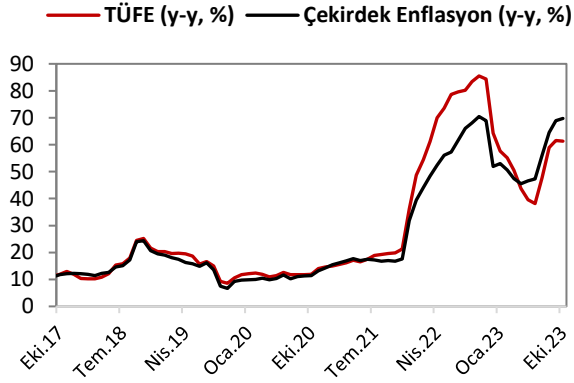

İmalat PMI

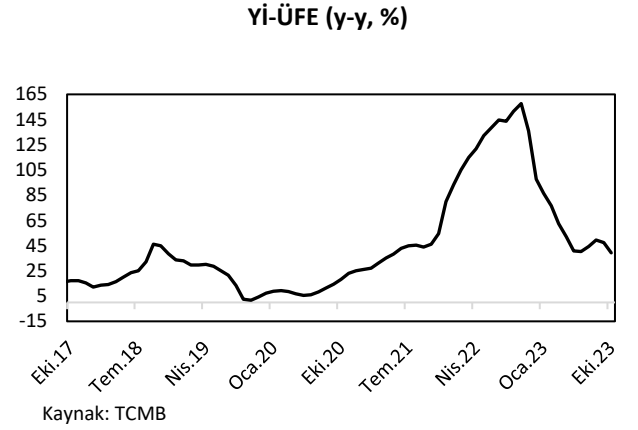

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

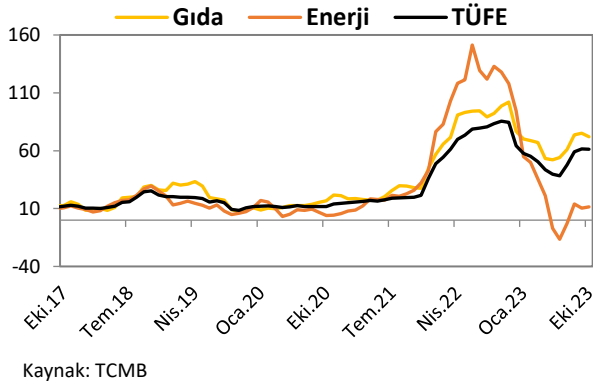
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

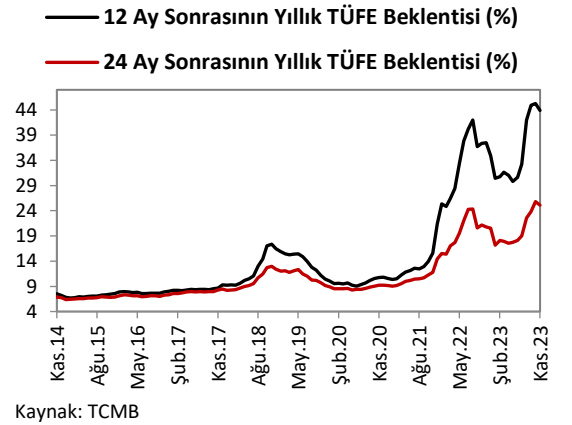
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

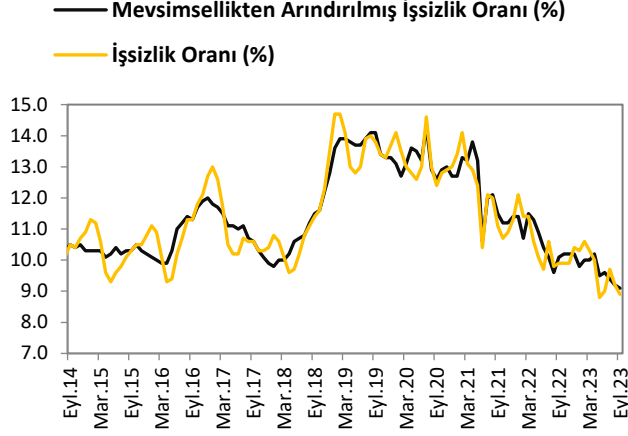

Enflasyon Beklentileri

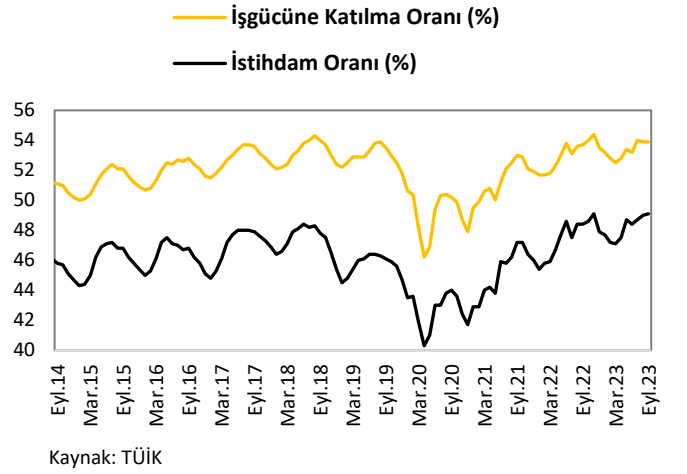

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

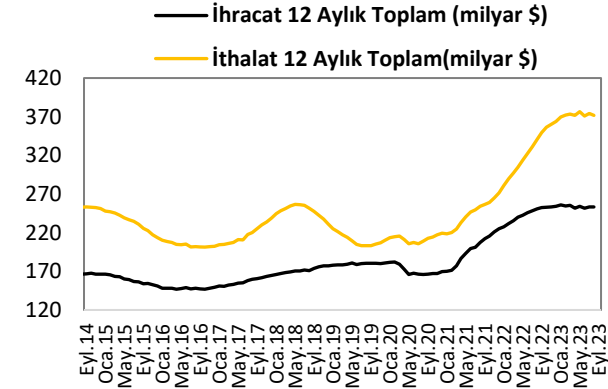

İşgücüne Katılım Oranı

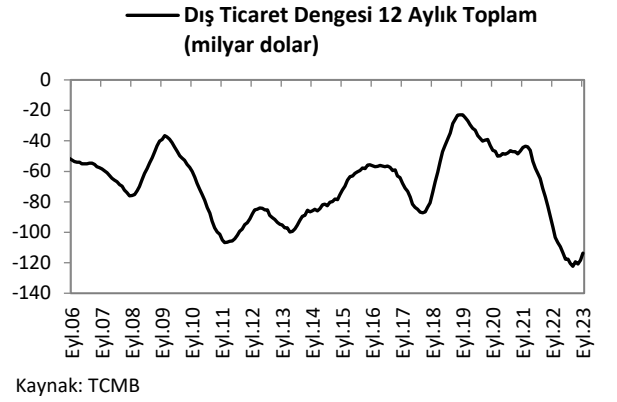

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

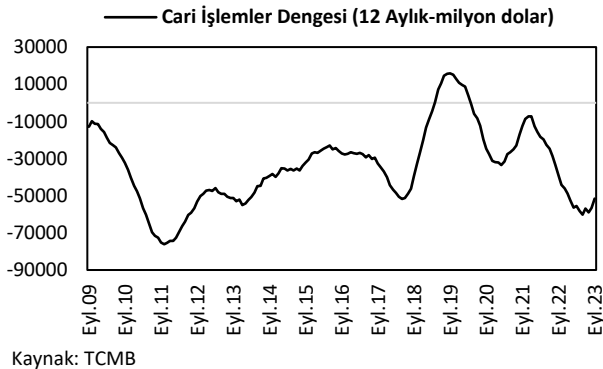
İthalat-İhracat

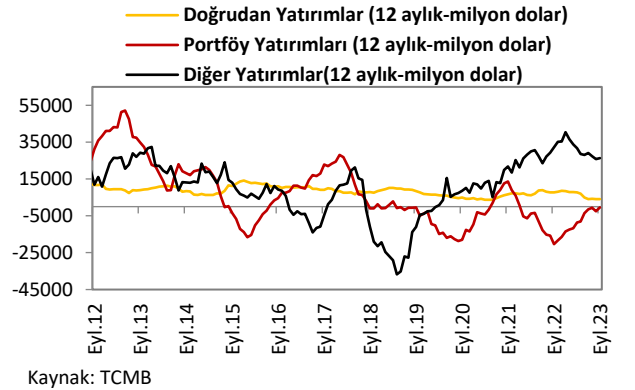
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

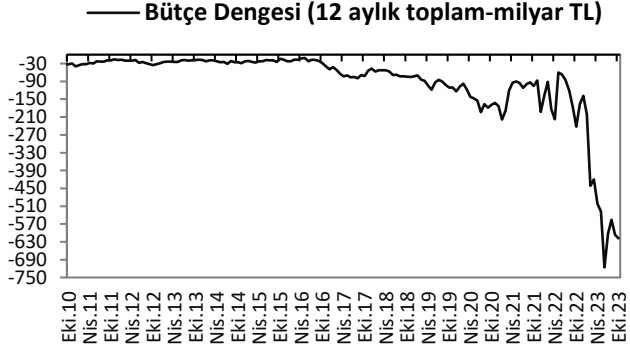

Sermaye ve Finans Hesabı

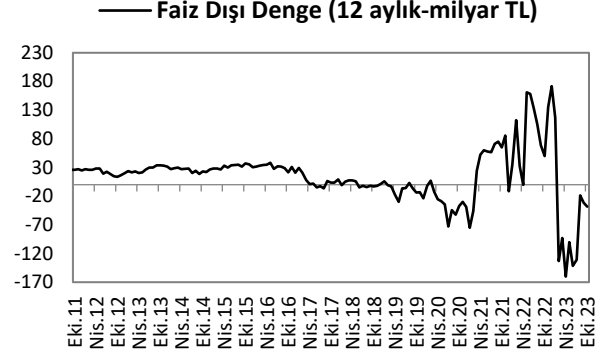

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

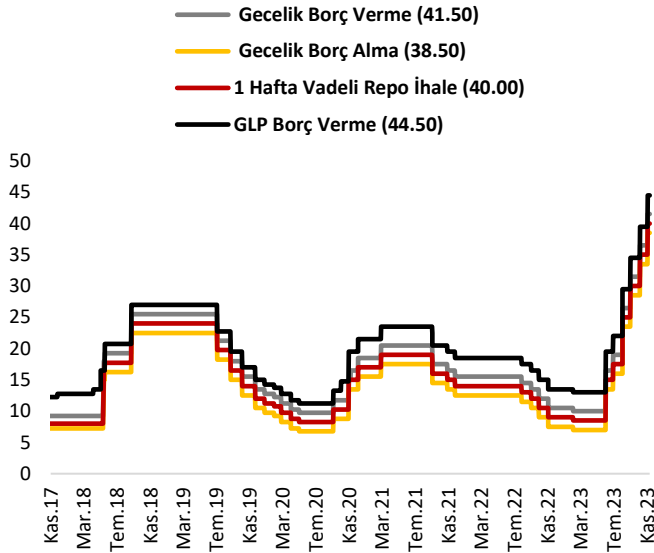
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.1 (Eylül 2023)	4.0 (Eylül 2023)	78 (Kasım 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ekim)	61.36	69.76	39.39		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (17.11.2023)	4,622,426	12,946,682	13,302,892	425,978	89,226
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (27.11.2023)	38.50	41.50	40.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	1.88 (Eylül 2023)	22.5 (Eylül 2023)	27.5 (Eylül 2023)	-5.0 (Eylül 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,966.8 (Ekim 2023)	3,310.1 (Ekim 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyon TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Ekim)	131,422	114,016	-17,406	-3,106	
2022 (Ekim)	307,416	224,161	-83,254	-22,109	
2023 (Ekim)	569,211	473,750	-95,461	-28,651	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	34.0 (2023-II)	-5.8 (2023-II)		